

This question paper consists of 30 questions and 8 printed pages.

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ ମୋଟ 30 ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି ଏବଂ 8 ମୁଦ୍ରିତ ପୃଷ୍ଠା ଅଛି ।

Roll No.

ରୋଲ୍ ନମ୍ବର

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Code No. 60/S/A/OR

କୋଡ୍ ନମ୍ବର

Set - **A**

INDIAN CULTURE & HERITAGE

(ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟ)

(223-OR)

Day and Date of Examination

ପରୀକ୍ଷା ତାରିଖ ଓ ଦିନ

Signature of Invigilators

1.

ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର

2.

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **60/S/A/OR-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷସୂଚନା

- 1 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ରର ଉପରେ ଥିବା ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ତୁମର ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖ । (ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ରହିବ)
- 2 ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ର ପାଇବା କ୍ଷଣି ସେଥିରେ ଥିବା ମୋଟ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ମୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଏହି ପୃଷ୍ଠାର ଉପରେ ଲେଖା ଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସହ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିନିଅ । ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମାନୁସାରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖ ।
- 3 ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନରେ (A), (B), (C) ଓ (D) ଭାବେ ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ଅଛି । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛି ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଲେଖ ।
- 4 ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କରିବାପାଇଁ ଅଲଗା ସମୟ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।
- 5 ଉତ୍ତର ଖାତାରେ କୌଣସି ସଂକେତ ଲେଖିଲେ କିମ୍ବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖିଲେ ତୁମକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ କରାଯିବ ।
- 6 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା କୋଡ୍ ନମ୍ବର **60/S/A/OR-A** ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଖାତାର ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।
- 7 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଦୁଇ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ । କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲେ ଇଂରାଜୀ ରୂପାନ୍ତରକୁ ମାନ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

INDIAN CULTURE & HERITAGE

(ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟ)

(223-OR)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

ସମୟ : 3 ଘଣ୍ଟା]

[ସର୍ବାଧିକ ମାର୍କସ : 100

Note : (1) Attempt all questions.

(2) Q. Nos. 1 to 8 are Multiple Choice Questions. Answers to these be given in the answer book provided. No separate time is allotted for attempting these questions.

(3) Q. Nos. 9 to 16 are to be answered in about 25 words.

(4) Q. Nos. 17 to 25 are to be answered between 40 to 50 words.

(5) Q. Nos. 26 to 30 are to be answered between 150 to 200 words.

ସୂଚନା : (1) ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ ।

(2) 1 ରୁ 8 ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଲ୍ଟିପଲ ଚଏସ ପ୍ରଶ୍ନ । ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମର ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଦେବାକୁ ହେବ । ଏଥିସହିତ କୌଣସି ଅଧିକ ସମୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ଦିଆଜିବ ନାହିଁ ।

(3) 9 ରୁ 16 ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 25 ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ ।

(4) 17 ରୁ 25 ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 40 ରୁ 50 ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ ।

(5) 26 ରୁ 30 ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 150 ରୁ 200 ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ ।

1 Which one of the following is a site of the Harappan Civilization in Gujarat ? 1

- (A) Dhaulavira (B) Vadodara
(C) Kalibangan (D) Surat

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ହରପ୍ପା ସଭ୍ୟତାର ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଗୁଜରାଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ?

- (A) ଧଉଳବୀର (B) ବଡ଼ୋଦରା
(C) କାଲିବଙ୍ଗାନ (D) ସୁରାଟ

2 'Meghdoot' was written by : 1

- (A) Shudraka (B) Kalidasa
(C) Charaka (D) Sri Harsha

ମେଘଦୂତ କିଏ ରଚନା କରିଥିଲେ ?

- (A) ଶୁଦ୍ରକ (B) କାଳିଦାସ
(C) ଚରକ (D) ଶ୍ରୀ ହର୍ଷ

3 Bhasa wrote : 1

- (A) Meghdoot (B) Mrichhakatika
(C) Swapna Vasavadattam (D) Ratnavali

ଭାସ କ'ଣ ରଚନା କରିଥିଲେ ?

- (A) ମେଘଦୂତ (B) ମୃଚ୍ଛକଟିକମ୍
(C) ସ୍ୱପ୍ନବାସବଦତ୍ତମ୍ (D) ରତ୍ନାବଳୀ

4 The three main contributions of ancient Indians in the field of Mathematics were : 1

- (A) Trigonometry, Decimal system and use of Zero
(B) Notation system, Trigonometry and use of Zero
(C) Notation system, Decimal system and use of Zero
(D) Notation system, Decimal system and Trigonometry

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅବଦାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ତିନୋଟି ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ମାନଙ୍କର ଗଣିତରେ ଅବଦାନ ଅଟେ ?

- (A) ତ୍ରିକୋଣମିତି, ଦଶମିକ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ସୂନ୍ୟର ବ୍ୟବହାର
(B) ସାଙ୍କେତିକ ପଦ୍ଧତି, ତ୍ରିକୋଣମିତି ଏବଂ ସୂନ୍ୟର ବ୍ୟବହାର
(C) ସାଙ୍କେତିକ ପଦ୍ଧତି, ଦଶମିକ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ସୂନ୍ୟର ବ୍ୟବହାର
(D) ସାଙ୍କେତିକ ପଦ୍ଧତି, ଦଶମିକ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ତ୍ରିକୋଣମିତି

5 Who discovered 'Zero' in ancient India ? 1

- (A) Apastamba (B) Brahmagupta
(C) Aryabhatta (D) Baudhayan

କିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ସୂନ୍ୟର ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ?

- (A) ଅପସ୍ତମ୍ବ (B) ବ୍ରହ୍ମଗୁପ୍ତ
(C) ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ (D) ବୋଧୟନ

6 What is Ayurveda ? 1

- (A) Ancient Indian system of Science
(B) Ancient Indian system of Mathematics
(C) Ancient Indian system of Astrology
(D) Ancient Indian system of Medicine

ଆୟୁର୍ବେଦ କ'ଣ ?

- (A) ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ବିଜ୍ଞାନ ପଦ୍ଧତି
(B) ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ର
(C) ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର
(D) ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଔଷଧ ବିଜ୍ଞାନ

7 Who wrote 'Arthashastra' ? 1

- (A) Charaka (B) Sushruta
(C) Aryabhatta (D) Chanakya

ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର କିଏ ରଚନା କରିଥିଲେ ?

- (A) ଚରକ (B) ସୁଶ୍ରୁତ
(C) ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ (D) ଚାଣକ୍ୟ

8 The four famous Universities during Harsha's time were those at 1

- (A) Vikramshila, Ujjain, Gaya and Nalanda
(B) Taxila, Ujjain, Gaya and Nalanda
(C) Taxila, Vikramshila, Gaya and Nalanda
(D) Taxila, Ujjain, Gaya and Vikramshila

ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଛାତ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ଚାରିଟି ଛାତ୍ରରେ ହର୍ଷବର୍ଦ୍ଧନଙ୍କ ଶାସନ ସମୟରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଥିଲା ?

- (A) ବିକ୍ରମଶିଳା, ଉଜ୍ଜୟିନୀ, ଗୟା ଏବଂ ନାଲନ୍ଦା
(B) ତକ୍ଷଶିଳା, ଉଜ୍ଜୟିନୀ, ଗୟା ଏବଂ ନାଲନ୍ଦା
(C) ତକ୍ଷଶିଳା, ବିକ୍ରମଶିଳା, ଗୟା ଏବଂ ନାଲନ୍ଦା
(D) ତକ୍ଷଶିଳା, ଉଜ୍ଜୟିନୀ, ଗୟା ଏବଂ ବିକ୍ରମଶିଳା

- 9 What is the root meaning of the word ‘Sanskriti’ ? 2
ସଂସ୍କୃତି ଶବ୍ଦର ମୂଳ ଅର୍ଥ କ’ଣ ?
- 10 Mention two things on which the correct understanding of history depends. 2
ଇତିହାସକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝିବାକୁ ହେଲେ କେଉଁ ଦୁଇଟି ଜିନିଷ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ହୁଏ ଲେଖ ।
- 11 Describe two features of Rangoli as a Decorative Art. 2
ରଙ୍ଗୋଲୀ ଏକ ଶୋଭାବର୍ଦ୍ଧକ ଚିତ୍ରକଳା ଅଟେ । ଏହାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷଣ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 12 What is a Gharana in Hindustani Classical Music ? 2
ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଂଗୀତରେ ‘ଘରାନା’ କ’ଣ ?
- 13 What was the function of Gurukul in education during ancient India ? 2
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ଶିକ୍ଷାରେ ଗୁରୁକୁଳର ଭୂମିକା କିପରି ଥିଲା ?
- 14 What is the difference between hypergamous marriage and hypogamous marriage ? 2
ଅନୁଲୋମ ବିବାହ ଏବଂ ପ୍ରତିଲୋମ ବିବାହ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣାଅ ।
- 15 What was the most remarkable feature of the spread of Indian culture abroad ? 2
ବିଦେଶରେ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।
- 16 Who were ‘Romas’ ? 2
‘ରୋମା’ କାହାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ?
- 17 Describe in some detail any four of the main features of the cities of the Harappan Civilization. 4
ହରପ୍ପା ସଭ୍ୟତାର ନଗରୀଗୁଡ଼ିକର ଚାରିଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 18 Discuss any four reasons for the important role of Sanskrit in the languages of India. 4

ଭାରତୀୟ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକରେ ସଂସ୍କୃତର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଉପରେ ଚାରିଗୋଟି କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- 19 Discuss any four important features of Upanishads. 4

ଉପନିଷଦଗୁଡ଼ିକର ଚାରିଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 20 Critically examine the concept of *Atman* in Indian philosophy. 4

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନରେ “ଆତ୍ମା”ର ସମାଲୋଚନା ମୂଳକ ଧାରଣା ପ୍ରଦାନ କର ।

- 21 Describe any four principal aims of Education during the Ancient period in India. 4

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷାର ଚାରିଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 22 What were the main functions associated with each ‘Varna’ in Ancient India ? 4

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ‘ବର୍ଣ୍ଣ’ରେ ସଂଯୁକ୍ତଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ଥିଲା ?

- 23 “The period between 500 BC and 500 AD is considered important for the growth of caste system in India”. Mention two specific developments in this regard. 4

“ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ 500 ରୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ 500 ର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଭାରତରେ ଜାତିପ୍ରଥାର ଉତ୍ଥାନପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରେ ।” ଏଥିପାଇଁ ଦୁଇଗୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- 24 Discuss any four features of the Silk Route. 4

‘ସିଲ୍କ ପଥ’ର ଚାରିଗୋଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 25 Mention any four ways in which the influence of Indian culture is evident in Burma. 4

ବର୍ମାରେ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବର ଚାରିଗୋଟି ଉଦାହରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- 26 “Culture is cumulative.” Discuss, bringing out the relationship between culture and heritage. 8

“ସଂସ୍କୃତି କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧନଶୀଳ ଅଟେ ।” ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ଐତିହ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କ ଆଲୋଚନା କର ।

- 27 Emperor Ashoka the Great believed that “true conquest is by piety and virtue”. Do you agree ? Give a reasonable answer, bringing out the policies and philosophy of Ashoka. 8

ସମ୍ରାଟ ଅଶୋକ-ମହାନ, ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ, “ଧର୍ମପରାୟଣତା ଓ ସୁଗୁଣ ଦ୍ୱାରାହିଁ ପ୍ରକୃତ ବିଜୟ ହୁଏ ।” ଏହି ଉକ୍ତି ସହିତ ତୁମେ ସହମତ କି ? ଅଶୋକଙ୍କ ନୀତି ଏବଂ ଦର୍ଶନ ଉପରେ ବିଚାର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

- 28 Describe the philosophy of Buddhism in detail. 8

ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଦର୍ଶନ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 29 Analyze the origin and development of Painting as an Art form in Ancient India. 8

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତ ସମୟରୁ ଚିତ୍ରକଳା ଏକ କଳା ଭାବେ କିପରି ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ଉନ୍ନତି ଲାଭ କରିଥିଲା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

- 30 Examine the development of Mathematics and Astronomy in Ancient India, bringing out the contributions of some prominent mathematicians and astronomers of those times. 8

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ଗଣିତ ଏବଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନର ଉନ୍ନତିରେ ପ୍ରମୁଖ ଗଣିତଜ୍ଞ ଏବଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କର ଭୂମିକା ଓ ଅବଦାନ ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷଣ କର ।

